

Oikaisuvaatimus (MS), KH 9.6.2025 § 171, Uuden vesilain mukaisen luvan hakeminen Vaskijärven vedenpinnan korkeudelle

Kaupunginhallitus 09.06.2025 § 171

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Valmistelija: Yhdyskuntatekniikan päällikkö Kari Seppälä, mittaus- ja kiinteistöpäällikkö Jani Hallenberg, ympäristöpäällikkö Pirjo Siik

Vaskijärven vedenpintaa säännöstellään järven laskujoessa sijaitsevilla padolla. Nykyinen pato on rakennettu 70-luvulla, mutta vesilain mukainen lupa säännöstelyyn myönnettiin vasta vuoden 1989 lopussa (Länsi-Suomen vesioikeus 29.12.1989). Säännöstelylupa on Karkkilan kaupungin nimissä ja sen vastuulla on, että luvassa määrättyjä korkeuksia noudatetaan.

Vedenpinnan mittaustietojen mukaan vedenpinta on ollut luvan myöntämisestä lähtien keskimäärin 5-15 cm luvan mukaista tasoa korkeammalla. Vuonna 2016 Uudenmaan ELY-keskus antoi tästä huomautuksen, minkä jälkeen padon kynnystasoa pyrittiin pitämään luvan mukaisella tasolla muutaman vuoden ajan. Tämä aiheutti sen, että vaskijärveläiset alkoivat valittaa Vaskijärven liian alhaisesta vedenpinnan tasosta. Viimeisten 3,5 vuoden aikana veden pinnan taso on ollut lupamääräyksiä korkeammalla.

Koska kaupungilla ei ole resursseja padon hoitoon, on aiemmin 90-luvulla ja 2000-luvun alussa kaupunki antanut suullisen luvan padon hoidosta eräälle kyläläiselle. Vuosina 2016 – 2018 kaupungin työntekijä huolehti vedenkorkeuden säännöstelystä, mutta kävi ilmi, että padolla oli käyty luvattomasti nostamassa padotuskynnystä. Näinä vuosina alkoi tulla myös valituksia järven liian alhaisesta vedenpinnasta. Loppukesästä 2021 Vaskijärveläiset ry teki kaupungille aloitteen, jossa tuotiin esille, että suuri osa Vaskijärven kyläläisistä pitää vedenpinnan korkeuden kesäaikaista vaihtelua järven virkistyskäytön kannalta huonona ja toivoo säännöstelystä luopumista. Nykyisen säännöstelypadon tilalle he esittivät ylisyykösympätoa, joka pitäisi vedenpinnan korkeuden säännöstelympätoa vakaampana.

Yhdistyksen toivoma yhteistyöryhmä kaupungin, kyläyhdistyksen ja Vaskijärven osakaskunnan kesken perustettiin marraskuussa 2022, ja Vaskijärvi-hankkeelle saatiin valtion avustusta vuosille 2023-2025. Vaskijärvi-hankkeen tavoitteena on saattaa nykyisen säännöstelyluvan mukaista vedenpinnan korkeutta korkeampi taso lailliseksi hakemalla tähän uusi vesilain mukainen lupa. Samalla on tarkasteltava, millä tavoin tuleva vedenpinnan taso tullaan toteuttamaan. Tätä varten on myös teetetty kaksi konsulttiselvitystä, joista Watecin selvityksessä on tarkasteltu patovaihtoehtoja keskiveden korkeustasolla +140,80 m +104,80 m (N43).

Kolmivuotinen hanke on päättymässä ja avustus on hyödynnettävä lokakuun loppuun mennessä. Lisäksi viime syksynä Uudenmaan ELY-keskus puuttui uudelleen siihen, ettei kaupunki noudata säännöstelylupaa, ja pyysi kaupungilta selvitystä, mitä luvan noudattamiseksi aiotaan tehdä. Kaupunki on ELY-keskukselle kertonut, että meneillään on hanke, jonka tavoitteena on hakea korkeammalle vedenpinnalle uusi vesilain mukainen lupa ja että lupahakemus tullaan jättämään viimeistään syksyllä 2025. ELY-keskukselle toimitetussa selvityksessä todetaan myös, että mikäli nykyisessä luvassa määrättyjä tasoa aletaan noudattaa, järven vedenpinta

laskee selvästi ja se todennäköisesti johtaa järven rehevöitymiseen sekä ekologisen tilan heikentymiseen.

Nykyisen säännöstelyluvan mukaiset padotuskynnykset ovat +104,50 m – +104,65 m (N43). Vedenpinnan seurantatietojen perusteella koko vuoden kesikorkeus on kuitenkin ollut tasolla ~~+140,70 m~~ 104,70 m (N43) ja kesäaikaan ~~+140,66 m~~ 104,66 m (N43). Vuonna 2023 tehdyssä rannanomistajien kyselyssä (68 kiinteistöä, joilta vastauksia 78 %:lta) noin 90 % vastaajista toivoi, että järven kesäaikainen vedenkorkeus olisi noin +104,88 m (N43) ja korkein toivottu taso oli +105,20 m (N43). Viiden kiinteistönomistajan mielestä taso +104,61 m – 104,68 m (N43) olisi sopiva. Korkein havaittu tulvakorkeus on ollut +105,14 m (N43). Ilmoituksia merkittävistä tulvavahingoista ei kaupungille ole tullut.

Jotta saatu avustus saadaan täysimääräisesti käytettyä sekä välttämään ELY-keskuksen jatkotoimenpiteiltä nykyisen luvan noudattamiseksi, tulee uusi vesilain mukainen lupa hakea vuoden 2025 loppuun mennessä. Lupahakemus on saatava valmisteltua syyskuun 2025 loppuun mennessä, minkä vuoksi hakemuksen laatiminen pitää kilpailuttaa välittömästi. Tämän vuoden talousarviossa on varattu rahat lupahakemuksen laatimiseen.

Tulevaisuudessa on mahdollista saada valtion avustusta (tuki ollut 50 %) vesistön tilaa parantavaan vedennostohankkeeseen ja siihen tarvittavan padon uusimiseen sekä vesilainmukaiseen lupamaksuun. Tärkeimpänä kriteerinä avustuksen saamiselle on kuitenkin se, että hankkeella edistetään vapaata kalan kulkua sekä turvataan tai parannetaan vesistön tilaa.

Ehdotus: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha

Kaupunginhallitus päättää että,

- 1) Karkkilan kaupunki hakee uuden vesilain mukaisen luvan Vaskijärven vedenpinnan nostoon keskivedenkorkeudelle +104,80 (N43) ja vanhan padon uusimiseen,
- 2) lupahakemuksen laatiminen kilpailutetaan ulkopuolisella konsultilla ja konsultin valinta delegoidaan kaupunkikehitysjohtajalle, ja
- 3) lupahakemuksen valmistuttua lupahakemuksen jättäminen Etelä-Suomen aluehallintovirastoon käsitellään kaupungin hallituksessa.

Päätös: Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano: mittaus- ja kiinteistöpäällikkö, ympäristöpäällikkö

Kaupunginhallitus 18.08.2025 § 231
320/10.03.01.03/2023

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Valmistelija: Mittaus- ja kiinteistöpäällikkö Jani Hallenberg

Markku Sahlstedt on tehnyt 30.6.2025 oikaisuvaatimuksen kaupunginhallituksen 9.6.2025 tekemästä päätöksestä, joka koski uuden vesilain mukaisen luvan hakemista Vaskijärven vedenpinnan säännöstelylle.

Siinä vaaditaan seuraavaa:

- 1) Kaupunginhallituksen päätös tulee kumota ja
- 2) kilpailutetaan oikaisuvaatimuksen tekijän esittelemä uusi betoninen pohjapatovaihtoehto sekä
- 3) kilpailutetaan hakemuksen laatiminen nykyiselle vakiintuneelle vedenkorkeudelle (N43 +104,80) ilman patorakenteen uusimista eli nykyisen vedenkorkeuden virallistaminen.
- 4) Järjestetään kaupunginhallituksen katselmus padolle, jonne oikaisuvaatimuksen tekijä kutsutaan selvittämään Vaskijärven nykyisen vedenkorkeuden ja padon tilannetta sekä niitä seurauksia, joita kaupunginhallituksen 9.6.2025 päätös aiheuttaisi.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle. Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon haetaan oikaisua, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Kunnan jäsen on henkilö, jonka kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta on; yhteisö, laitos ja säätiö, jonka kotipaikka on kunnassa; se, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja sen voi tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperusteella. Oikaisuvaatimusta käsittelevä viranomainen on sidottu niihin vaatimuksiin, joita oikaisuvaatimuksessa esitetään, eikä se voi käsitellä asiaa laajemmin.

Oikaisuvaatimuksen perusteluina todetaan mm., että tarjouspyynnön lähtökohtana tulee olla vuosikymmeniä ylläpidetyn eli nykyisen veden korkeuden virallistaminen, ei vedenpinnan nostaminen. Oikaisuvaatimuksessa esitellään pohjapatovaihtoehtoja, jotka oikaisuvaatimuksen tekijän mielestä ovat halvin ja toimivin vaihtoehto nykyisen padon tilalle. Oikaisuvaatimuksen tekijän näkemys on, että kaupunki olisi päätöksellään purkamassa vanhaa patoa ja toteuttamassa jonkinlaista kivistä rakennettavaa patoa.

Karkkilan kaupunki on teettänyt kaksi selvitystä, joissa on tutkittu järven vedenpinnan korkeuksia viimeisten vuosikymmenien aikana, järven virtaamia sekä erilaisia vaihtoehtoja patorakenteelle, jolla järveä voitaisiin säännöstellä. Aikaisemmin ei ole ollut tiedossa, mikä Vaskijärven keskiveden korkeus on käytännössä ollut, ja tämä on nyt arvioitu säännöstelyn yhteydessä tehdyistä vedenpinnan korkeuden mittaustuloksista. Säännöstelyluvassa määrätyt korkeudet (N43 +104,50 – 104,65) ovat ylärajoja, jolloin padon kynnyskorkeutta olisi alennettava. Tällöin järven keskiveden korkeus olisi todennäköisesti ollut alle N43 +104,65, mikäli säännöstelylupaa olisi noudatettu. Tämän vuoksi vesilain mukaista lupaa haettaessa on teoriassa kyse keskiveden vedenpinnan nostosta.

Kaupunginhallitus on päättänyt, että Vaskijärven säännöstelyyn haetaan uusi vesilain mukainen lupa, jotta vedenpinta voidaan pitää sillä tasolla, jolla se on ollut vuosikymmeniä. Tällä halutaan turvata sekä järven ekologinen tila että virkistyskäyttömahdollisuudet. Aikaisemmin tehdyissä selvityksissä on ainoastaan tutkittu vaihtoehtoja padon sijoittamiselle sekä erilaisia patotyyppejä. Niissä ei ole vielä laadittu minkäänlaista suunnitelmaa siitä, minkälainen uusi pato olisi, mikäli vanha pato halutaan korvata uudella.

Lisäksi on päätetty siitä, että lupahakemuksen laatimisesta tehdään kilpailutus. Kun lupahakemus laaditaan, on oltava tiedossa, minkälaista patoa säännöstelyssä käytetään. Tehtyjen selvitysten perusteella kaupunki on katsonut, että ainoa mahdollinen paikka uudelle padolle on nykyisen padon ja Läyliäistentien sillan välisellä alueella. Tarkempi paikka selviää patorakenteen suunnittelun yhteydessä. Watec on tutkinut, että rakentaminen tälle alueelle on mahdollista. Lupahakemuksen kilpailutuksessa on lähdetty siitä, että kaupunki määrittelee kriteerit uudelle padolle ja konsultti tarjouksessaan esittää näkemyksensä siitä, minkälainen pato täyttää parhaiten padolle asetetut vaatimukset. Padolle asetettuja kriteerejä ovat padon hoidon helppous, kalankulun parantaminen, padon turvallisuus ja rakentamiskustannukset. Kaupungin saamissa tarjouksissa vesistörakentamisen konsultit ovat pitäneet parhaimpana vaihtoehtona pohjapatoa, mitä myös aikaisemmissa selvityksissä on pidetty säännöstelyn ja kalankulun kannalta parhaimpana sekä rakenteena pitkäikäisimpänä ja kustannustehokkaimpana. Jotta säännöstely padolla toimisi, edellyttää padon suunnittelu erityistä säännöstelyn ja patorakenteiden asiantuntemusta sekä tarkkoja tietoja virtaamista ja rakenteen hydrologista mitoittamista.

Kaupunginhallitus on myös päättänyt, että lupahakemuksen valmistuttua lupahakemuksen jättäminen käsitellään vielä kaupunginhallituksessa. Tällöin kaupunginhallitus voi ottaa kantaa siihen, hyväksyykö se valitun patotyyppin vai muutetaanko lupahakemusta ja laaditaan suunnitelma toisenlaisesta padosta. Kaupunginhallitus voi myös päätyä siihen, että uutta patoa ei tässä vaiheessa rakenneta ja lupahakemus muutetaan siten, että haetaan lupa vain uudelle keskiveden korkeudelle ja säännöstelyä jatketaan nykyisellä padolla. Nämä mahdolliset lupahakemuksen muutokset on otettu huomioon tarjouspyynnössä. Saadut tarjoukset sisältävät option laaditun hakemuksen muuttamiseksi.

Vaskijärven säännöstelylupa on myönnetty Karkkilan kaupungille ja täten kaupunki vastaa luvan noudattamisesta sekä virheellisestä säännöstelystä johtuvien haittojen korvaamisesta. Kaupungilla on oikeus hakea haluamaansa lupaa. Lupa voidaan siirtää jollekin viralliselle taholle ainoastaan, jos tämä on halukas sen vastaanottamaan. Uuden padon tarvitsema rasiteoikeus sekä säännöstelyluvan muutoksesta aiheutuvat korvauskysymykset käsitellään lupakäsittelyn yhteydessä.

Ehdotus: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha

Kaupunginhallitus päättää

- 1) hylätä oikaisuvaatimuksen, ja
- 2) muuttaa aiemman päätöksensä kohdan 1) kuulumaan seuraavasti: Karkkilan kaupunki hakee uuden vesilain mukaisen luvan Vaskijärven vedenpinnan nostoon keskivedenkorkeudelle +104,80 (N43).

Lisäksi kaupunginhallitus tarkastaa pykälän kokouksessa.

Päätös: Hyväksyttiin.

Tiedoksi: Markku Sahlstedt, mittaus- ja kiinteistöpäällikkö, ympäristöpäällikkö